

GYÓGYULÓBAN. (Lásd a 167. lapon.)

LI. köt. 11. szám. Ára negyed évre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr. 1896. szeptember 13-án.
Majd
ona.
vagy
árna.
lelik.
heti
fog-
ked-
oda-
ben s
eány-
gyon
émet,
—
elv-
y, zs,
kép.:
sérle-

Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

A TITKOS PAJTÁSOK.

— Elbeszélés számos képpel. —

(Folytatás.)

AZON a napon, melynek délutánjára apáék haza érkezése volt bejelentve, Ákos az ebédnél fölkiáltott:

— Csak igaz az, hogy bajában ismeri meg az ember a jó barátait. Legalább még ezt az utolsó szabad délutánunkat jól eltölthetjük.

— Mivel? kérdé Lenke.

— Berti az anyja nevében is meghívott, hogy töltsük náluk az egész délutánt. Ott fogunk ozsonnálni is.

— Tudod . . . én jobb szeretném, ha csak ozsonna után mennénk . . . Olyan rossz a kávéjok! . . .

— Dehogy rossz. Csak te finnyáskodol. Az köllene még csak, hogy megsértsük a barátainkat!

Természetesen azt történt, amit Ákos akart. Mindjárt ebéd után elsétáltak Vadászékhoz és, szó sincs róla, nagyon jól mulattak. Játék dolgában nem volt párjuk a Vadász fiuknak, ámbár az is igaz, hogy ritkán végződött a multság a nélkül, hogy a ruhán repedés, arcon, kézen karmolás ne mutatta volna a nyomát. Vadászné asszony azonban nem volt az effélében tulságosan szigorú.

— Gyerek-dolog. Hadd mulassanak! Azért gyerekek. Majd benő egyszer a fejük lágya.

Most is pompásan telt az idő és már majdnem esteledett, mikor Ákos sóhajtván mondá:

— Lenke, most már indulnunk kell . . . tudod, mégis csak otthon kell lennünk . . .

— Az új mama ünnepi fogadására, ugy-e? szolt nevetve Zsófi kisasszony. Igazatok van; siessetek, nehogy mindjárt az első nap büntetéssel kezdődjék.

— No, én ettől ugyan nem félnék, szolt Berti foghegyről. Az igaz, hogy én már sokkal nagyobb is vagyok; én ugyan meg nem ijednék semmiféle mostohától.

— Én sem ijedek meg, vitézkedett Ákos. Meg is mondtam Lenkének, hogy ezen túl is csak úgy fogunk mindent tenni, mint eddig.

— Jól teszed. És ha bajotok lesz, csak jöjjetek hozzánk, talán segíthetünk jó tanáccsal, vagy legalább vigasztalással.

— Hát ha talán nem is lesz rá szükség? reménykedett Lenke.

Nagy nevetés volt rá a válasz és Zsófi kisasszony gúnyosan mondá:

— Ó te libácska! Ákost nem féltette, ő legény a talpán, hanem te . . . no, te igazi hamupipőke leszel.

— Már is levette a lábáról a mostohája azzal, hogy ajándékot ígért neki, mondá Gazsi.

— Nem, az nem igaz! felelé Lenke hevesen. Arra nem is gondoltam . . . hanem csak arra, hogy mikor elváltunk, nagyon nyájas volt . . .

— Jó is lesz, ha azzal beéred, mert azért a megígért ajándékért nem adnék egy fületlen gombot sem, szolt Berti.

— No, kísérjük el őket a házukig, indítványozta Gazsi. Ki tudja, mikor lesz újra szabad kijönniök?

Elkisérték s Ákos és Lenke úgy érezték, mint ha gyász-kisérettel vonulnának valami siralomház-félébe. És amint haza

értek, szerencsétlenségökre — vagy tán szerencsésjökre? — Keresné asszony topant mindjárt eléjük, türelmetlenül és boszusan kiáltva:

— De Ákos urfi, Lenke kisasszony! Hol jártak? Milyen állapotban vannak! Arczuk, kezök mocskos, a ruhájok poros, sáros... így akarnak apa és mama előtt megjelenni? Pedig tíz percz mulva már itthon lesznek. Gyorsan, mosakodjanak meg, öltözzenek más ruhába!

Ez kellemetlen volt, de úgy félig-meddig belátták, hogy talán mégis csak rendjén lesz. Siettek hát megmosdani, ruhát váltani; de bár mennyire siettek, mégis elkés-tek, mert mire előjöttek szobájokból, atyjok és az új mama már ott voltak az ebédlőben és épp lerakosgatták magukról az uti köpönyeget, kalapot s efféléit. Az apa kissé boszusan mondá:

— Hát tí így fogadtok? A helyett, hogy elénkbe jönnétek, nekünk kell várunk, míg elő kerültek?

A két testvér zavartan nézett össze és egy millió aranyért sem jutott volna eszökbe, hogy hát most már mit is mondjanak, mit tegyenek? Olyan bambán álltak ott, hogy az apa talán még keményebb szót is mond; de mielőtt újra szólhatott volna, az új mama vidáman mondá:

— Hallottam a szoba-leánytól, hogy öltözködtek, csinosítjátok magatokat, illő módon akartatok fogadni. Ez nagyon szép, örvendek neki. Az ember bizony könnyen megkésik öltözködés közben. De nem baj, jól akartatok csinálni.

Megölelte őket s Ákos és Lenke föllélekzettek, hogy mindjárt ily szépen rendbe jött a dolog. Az új mama aztán folytatta:

— Most Lenke majd végig vezet engem a lakáson, mert én még nem is ösmerem. Azután majd ő és Ákos elmeséli, hogy teltek a napjaik. Lesz csevegni valónk elég egész estére.

Lenke kissé elfogódottan, de szívesen kalauzolta a mamát, mialatt apa a maga szobájába vonult és az időközben érkezett sok levelet olvasta el. Ákos pedig unatkozva várta Lenke vissza térését. Jó ideig maradt oda, de ekkor aztán örömtől sugárzó képpel nyitott be:

— Nézd, Ákos, nézd, mit kaptam az új mamától!

Igen szép arany melltű ragyogott a kezében... az első igazi ékszer, mellyel dicsekedhetett.

— És te is kapsz valami szépet. (Lásd a képet a 164. lapon) Valamit, amire rég vágyódtál, folytatá Lenke.

— Ugyan mit no?

— Azt mondja a mama, hogy aki iskolába jár, annak pontosan kell tudnia az időt és te már olyan nagy diák vagy, hogy tudhatsz bánni az órával. Gyönyörű zsebórát kapsz, szép lánczocskával. No ugy-e, mégis csak gondolt reánk?

— De nagyra vagy vele! Bizonyos vagyok felőle, hogy tulajdonképen apa vette.

— Igen, de mért nem vett eddig?

Ákos nem tartotta érdemesnek, hogy erre a kérdésre feleljen. De ámbátor nagy egykedvűséget iparkodott mutatni, titokban legalább is olyan nagy volt az öröme, mint a hugocskájáé, ha nem nagyob.

— Elbujhat most már Béla az ő ócska kopott órájával! Ez volt első gondolata.

Az iskolában tudni illik az Ákos osztályában Béla volt az egyedüli fiú, aki zsebórával dicsekedhetett. Régi, megkopott

ezüst óra volt, a nagyapjáról maradt rá; de az osztályban még ilyennel sem dicsekedhetett senki más, és így Béla az óra révén nem csekély tekintélyre vergődött. De ennek most vége lesz, elbujhat azzal

az ócska jószággal, ha majd Ákos elő áll az ujdonat-uj szép órával. Még kezében sem volt, már legalább egy tuczat tervet főzött ki Ákos, hogy miként fogja az iskolában az óráját produkálni. Mert nem csak

... TE IS KAPSZ VALAMI SZÉPET. (Lásd a 163. lapon.)

arra való a szép óra, hogy a mellény zsebében lappangjon; szükséges, hogy mások is lássák és bámulják, irigyeljék.

Az órát csakugyan megkapta. Este ott ketyegett Ákosnak az ágya mellett a kis

asztalon. Ez a kellemes zaj okozta-e, nem tudom: de Ákos sehogysen tudott oly mérgesen gondolni az új mamára, mint csak reggel is. Szinte boszankodott magára e miatt.

—
kalma
utolsó
uj éle
Az
minde

az Es
szede
hogy
ügyöl
dulta
meg

— No bizony! Hiszen szép . . . de alkalmasint ez az első ajándék mindjárt az utolsó is . . . Holnap már kezdődik az új élet.

Az a »holnap« igen csöndesen múlt el, minden veszedelmek és szörnyüségek nél-

kül; és azután a második, harmadik nap is. Kerekesné asszony össze szedte a holmiját és elment a háztól, mert gazdaszszonyra nem volt többé szükség, a mama vette át a vezetést; de új szakácsnét, azt fogadott; s ez barátságosabbnak is látszott

— FOGADJUNK, HOGY ELTALÁLOM AZ ORRA HEGYÉT. (Lásd a 166. lapon.)

az Eszti szobalánynál. Nem csak hogy veszedelem nem történt, hanem az esett meg, hogy Lenke, de még Ákos is, holmi apró ügyök-bajok dolgában az új mamához fordultak, aki nyájasan s érdeklődve hallgatta meg és mindig tudott segíteni.

Hát ez talán jó volt így, de Ákosnak voltaképpen mégsem tetszett. Mikor már elkészült az ember a háborúra, megtöltötte puskáját, kiállt a sikra: boszantó dolog, ha az ellenség megelőzi. Némi vigasztalásul szolgált, hogy a házban mint ha

sokkal kellemesebb, kedvesebb, jobb volna most minden, mint az előtt. Ebédre, ozsonnára sokkal jobb étel, csemege került az asztalra; az iskolából sem Lenke, sem Ákos nem késett el s megrovás helyett dicséretet kezdtek kapni. És Ákos kijelenté Berti előtt, akivel egy hét óta alig beszélt, hogy végre is ha választania kellene az eltávozott gazdasszony és az új mama között, alkalmasint a mamát választaná.

— Várj csak még egy kicsit, felelé Berti nevetve. Persze hogy eleinte jól megy, amíg szépen megteszel mindent, amit kíván. De majd ha olyasmire kerül a sor, ami nem lesz a mostohád kedvére: no, akkor nem szeretnék a bőrödben lenni.

A két jó pajtás ezt a beszélgetést ha nem is éppen kényelmes, de nekik nagyon mulatságos helyen ülve folytatta: a Bertiék udvarának a palánkján ültek, lelógatva lábukat a magasból. Beszélgetés kedviért nem igen köllött volna oda fölkapaszkodniok; de Berti mulatságos új játékot akart kipróbálni: egy kis fuvópuskát csinált; ebből lövöldözött apró golyóbisokat, s kitűnő sikerrel. Már eltalált két verebet, három kutyát, egy kis leányt és egy öreg urat, aki a botjával meg is fenyegette, ami csak fokozta a jó kedvöket. Most megszólalt Berti:

— Fogadjunk, hogy annak az uri asszonyoknak, aki ott jön, eltalálom éppen az orra hegyét. (Lásd a képet a 165. lapon.)

Ákos oda pillantott a hölgy felé s ijedten kiáltá:

— Jaj te! Ne! Hiszen ez a mamám . . .

Berti felé kapott, hogy elvegye tőle a puskát. De már későn. A kis golyó kiröpült és Berti megnyerte volna a foga-

dást: éppen orron találta Peregínét. A kicsike golyó semmi kárt sem tett benne, de azért persze nem kellemes, ha kövecske koppan az ember orrára. Peregíné meglepetve pillantott fel.

— Mit csinálsz ott fenn, Ákos? kérdé komolyan, de nem haragosan. Ti dobálózatok onnan kavicssal?

— Csak a fuvópuskámat próbáljuk ki, szólt Berti. Én lőttem az imént.

— Nem a legjobb helyett kerestétek ki a cél-lövésre, Ákos fiam. Nem sokára ozsonnálunk, el ne késsél!

S egészen nyugodtan sétált odább.

Ákos szepegett, hogy baj lesz ott-hon. De nem lett. A mama épp oly nyájas és vidám volt, mint máskor és csak este, vacsora közben, jutott az a délutáni kis eset újra eszébe.

— Ki volt az a fiu, akivel ott fönn ültél a palánkon?

— Jó barátom, Vadász Berti.

— Vadász? . . . Vadász? Nem tudod az apja keresztnevét?

— Én tudom, szólt közbe Lenke. Mi nap láttam egy levél-borítékon, mely a kezében volt. Kristóf a neve.

— Kristóf? No, már ez baj, ezt nem szeretem.

— Mért? A Kristóf név sem rosszabb más névnel.

— Persze hogy nem. No, majd beszélék atyáddal a dologról.

— Mi az? Mi az? kérdé Pergi ur, ki hirlapja olvasásába volt elmerülve s most figyelmessé lett.

— Majd elmondom később.

Vacsora után félre is vonultak apaszobájába s a nyitott ajtón át Ákos jól láthatta, hogy komoly beszélgetést foly-

tatnak. Szörnyen bosszantotta Ákost, hogy az ajtó nyitva van... így nem mehet közel, nem hallgatózhatik... és olyan hal-kan beszélnek!

— Bizonyosan rólunk és Vadászékról, mondá Lenkének. Minek is fecsegted ki azt a nevet?

— Hiszen a Vadász bácsi neve talán csak nem titok? Mi rossz van benne?

— Majd meglásd, a mostohánk majd talál valami rosszat. Akadékoskodni fog, kifogása lesz legjobb barátaink ellen, kiéreztem a hangjából. Csak hogy ebben nem tágitok ám! (Folytatása következik.)

GYÓGYULÓBAN.

(Képpel a czimlapon.)

BETEG voltam, nehéz beteg —
Fejem, szívem most is remeg;
Lábam, mintha vón' bílcse —
Még jártányi erőm sincsen.

Apám, anyám, jó testvérem,
Gondomat viselte nékem;
Fájdalmamban vigasztaltak,
Gyógyulással biztatgatak.

S még egy volt, ki gyötrelmemben
Biztatott, vigasztalt engem;
Dalolt. S lélkem csüggött rajta,
A midőn ezt dalolgatta:

»Megint úgy lesz mint volt régen,
Megint süit majd nap az égen!
Virág fakad a hó alul,
Lelked újból bizni tanul.«

Kis madárkám, az te voltál:
Édes hangon te daloltál,
Hozzám le-letekintettél,
Szeretettel integettél.

Kedves, zengő kis czinegém,
Most még jobban szeretlek én.
Megköszönöm a hűséged —
Szabadon bocsátlak téged.

KÉPEK

A MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETÉBŐL.

(Képekkel a 168. 169., 172. és 173. lapokon.)

INAP, mikor e helyen ezer éves hazánk multjából mondtam el egyet-mást, arról a fényes időszakról beszéltem, amelyben Magyarország a legnagyobb és leghatalmasabb volt: I. vagy nagy Lajos koráról. Három tenger mosta akkor a magyar király birodalmának határát, neki hódolt nem csak a magyar, hanem a lengyel, moldva, oláh, bolgár, szerb, bosnyák, dalmát nép is. Jólétben, dicsőségben élt a magyar nemzet.

Hová lett ez a nagy hatalom és dicsőség? Alig hogy a nagy Lajos király meghalt, a nagy hatalom és dicsőség is foszladozni kezdett, mert viszálykodás, pártoskodás tört ki és gyöngé király ült a trónuson, aki nem tudta bölcsen és erős kézzel kormányozni az országot. Pedig épp akkor kezdett már mutatkozni a legnagyobb veszedelem, mely az ezer esztendő alatt szép hazánkat érte; akkor közeledett először a magyar határhoz a hódító török, később annyi pusztulásnak, romlásnak okozója!

Nagy Lajos királynak nem volt fia, csak két leánya: Mária és Hedvig. Ezekre hagyta birodalmát, még pedig a kisebbik Hedvignek Lengyelországot, az öregebbik Máriának Magyarországot. Az ifju Mária királynőnek Zsigmond herceg, a német császár fia volt a férje; de eleinte Zsigmond herceg nem volt király, csak Mária királynő viselte a koronát.

A büszke magyarok egy részének azonban semmiképp sem volt inyére, hogy gyöngé nő legyen a király. Fölláztak és Olasz-

országból a királyi család egy rokonát, Durazzói Károlyt hívták meg a trónra. Károly el is jött és mihamar olyan erős párt sorakozott melléje, hogy Mária királynő és anyja, az özvegy Erzsébet királyné,

nem mertek vele szembe szállni, hanem színelg bele egyeztek, hogy Károly foglalja el a trónt. El is foglalta, meg is koronázták, aztán bevonult a budavári palotába . . . vesztére. Mert Mária és Erzsébet

I. MURÁD SZULTÁN. (Lásd a 171. lapon.)

királynék nem nyugodtak és elhatározták, hogy Károlyt elteszik láb alól.

Egy napon az öreg Erzsébet királynő, aki a trón-vesztett Mária királynővel szintén ott lakott a palotában, valami ürügy alatt

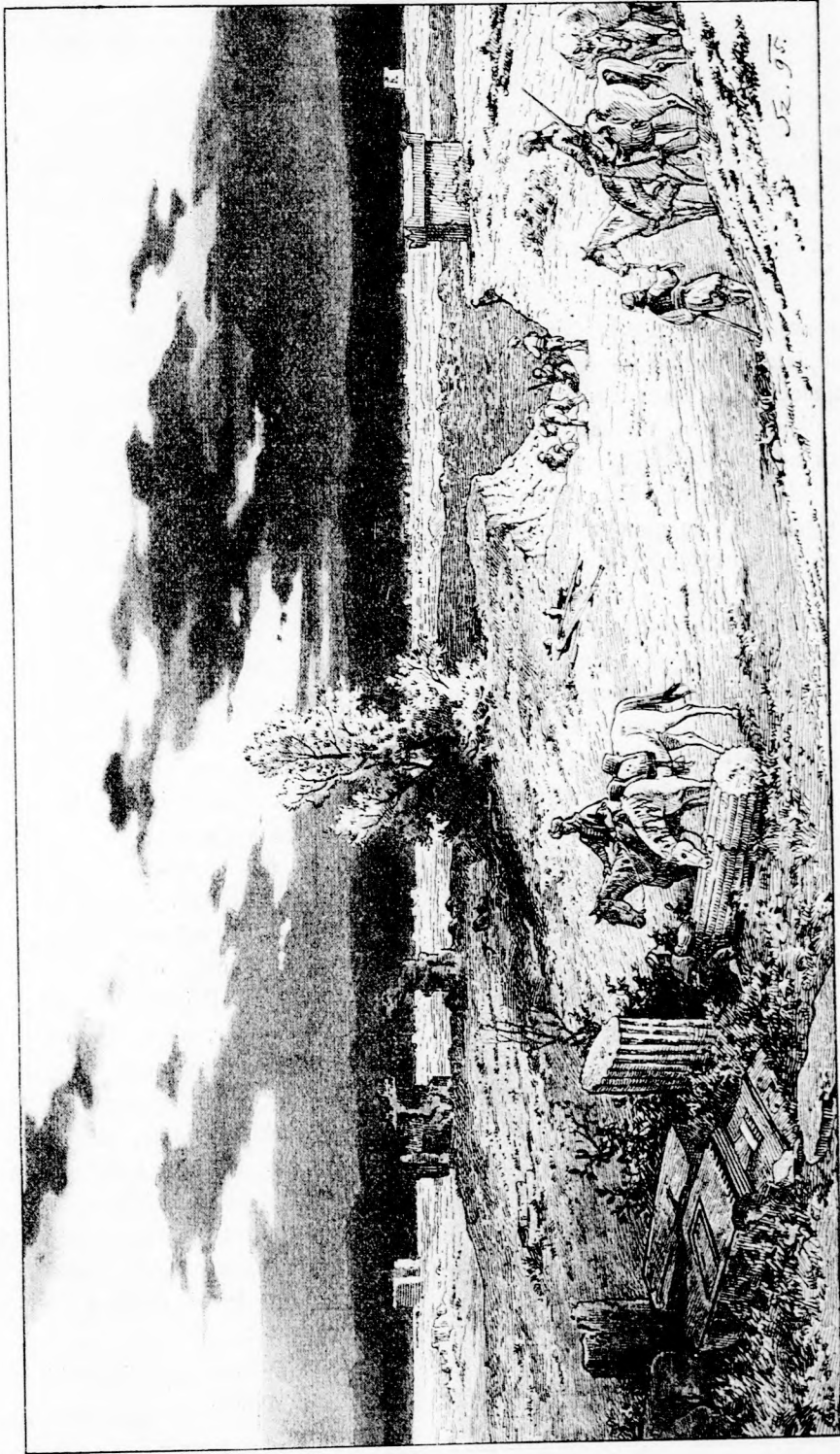
magához kérette Károly királyt. Alig hogy ez belépett és beszélgetni kezdtek, a királynők egyik elszánt hive, Forgách Balázs, rárohant Károly királyra és ott a király-

(Folytatása a 170. lapon.)

ZÁM.

nem
alja
náz-
balo-
ébet

g hogy
király-
Balázs,
király-

A NIKÁPOLYI CSATATÉR. (Lásd a 171. lapon.)

(Folytatás a 168. laphoz.)

nék szeme láttára halálosan megsebesítette. A hagyomány szerint az öreg Erzsébet királyné bős haraggal biztatta:

»Vágjad fiam, vágd Forgách,
Tied leszen Ghimes, Gács.«

A szerencsétlen Károly király nem halt meg mindjárt. Börtönbe hurczolták és ott fojtották meg. Mindössze harminczkilenc napig uralkodott s a történetirók »kis« Károlynak nevezték el.

Bűnös volt Károly, mikor Máriától a koronát elragadta; de gonosz bűn volt az is, amit vele elkövettek. Nem is lett semmi jó belőle. Mert most már ismét Mária királynő ült ugyan a trónra és vele anyja is, az özvegy Erzsébet, újra hatalomra jutott; de a meggyilkolt Károly király hivei nem nyugodtak bele, hanem ismét föllázadtak, főkép a horvátországi részekben. A két királyné azt hitte, legkönnyebben elfojtják a lázadást ha maguk mennek oda; előttük meg fog hódolni mindenki. Ám nagyot csalódtak, veszedelembé mentek. Az elégiületlenek megrohanták és elfogták a két királynőt, kíséretöket leölték s Forgách Balázst, Károly király gyilkosát, ki vitézül védte a királynék kocsiját, megsebesítették, elfogták és lefejezték. A két királynét elhurczolták Novigrád várába és ott az öreg Erzsébet királynét megfojtották. A fölkent, megkoronázott Mária királynőt nem bántották ugyan, de fogva tartották.

Nagy zűrzavar, fejtelenség támadt az országban, lázadás tört ki mindenfelé, a hatalmasabb urak kényök szerint garázdálkodtak s nem volt senki, aki rendet csináljon. Zsigmond herceg, a fogoly királynő férje, nem parancsolhatott, mert nem volt

koronás király. Az ország rendei tehát, hogy véget vessenek a sok bajnak, 1387-ben megválasztották Mária királynő mellé Zsigmond herceget is magyar királynak, meg is koronázták és Zsigmond aztán sereget gyűjtván, hosszas hadakozás után kiszabadította fogságából Mária királynőt.

De azért még sem állt helyre a békeség. Megint voltak elégiületlenek, akik még királynak sem akarták elismerni Zsigmondot. Tulajdonképen nem is szerette Zsigmondot senki, mert igen indulatos, könnyelmű, pazarló volt; hozzá még idegen is. Lassan-lassan azonban mégis csak legyőzte a lázadókat. Csak egy kicsiny, de rettenthetetlen vitéz csapat nem akart még meghódolni: Hédervári Kont István és harminczkét nemes társa. Ezeket Zsigmond csellel kerítette hatalmába, kiküldött embere, Vajdafi, azt igérvén a daczos nemeseknek, hogy a király kegyelemmel fogadja őket, ha békességgel haza térnek. Mivel belátták, hogy már nagyon kevesen vannak, nem győzhetnek, hát engedtek; de alig dugták hüvelybe a kardjokat, Vajdafi a katonáival rájuk rohant, lánczra verette őket és megindult velök a király elé.

Ez álnokság felbőszíté Kontot és vitéz társait és ha már, mint bilincsekre vert rabok, semmit sem tehettek, legalább össze beszéltek, hogy ha Zsigmond elé kerülnek, nem ismerik királyuknak, nem hajtják meg előtte fejöket. És úgy tettek, sőt vádoló szavakat is mondtak Zsigmondnak, ki bős haragra lobbanva, rögtön lefejeztette valamennyit. A kemény Kont, mikor rákerült a sor, hanyatt fekvé várta a halálos csapást, mondván:

— Száz halálnak néztem már a szemébe, ettől sem rettegek.

Kont vitéz apródja, Csóka, oly keservesen zokogott ura halálán, hogy maga Zsigmond is megsajnálta és így szólt hozzá:

— Ne sirj, fiu, ezen túl én leszek az urad és többet adhatok neked, mint akit lefejeztek.

De a hű Csóka hevesen felelé:

— Én tenéked, cseh disznó, szolgálni nem fogok!

Néhány percz múlva Csókát is lefejezték.

Ilyen szomorú dolgok történtek ott, ahol még nem sokkal az előtt a mindenkitől imádtott nagy Lajos király boldogságot terjesztett maga körül.

E közben pedig mindinkább közeledett a török veszedelem. A hatalmas I. Murád szultán (Lásd a képet a 168. lapon.) már elfoglalta Drinápolyt, nagy csatában tönkverte a szerbeket és hadaival már Magyarország közelébe jutott. Utóda, Bajazid szultán, már meg is támadta a magyar határt s ötszáz esztendővel ez előtt 1390-ben történt először, hogy a török hadak betörték magyar földre. A magyarok vissza verték ugyan, de nem lehetett többé kételkedni, hogy innen nagy veszély fenyeget, mert a hódító török nép akkor kezdett hatalmának tető fokára emelkedni.

A magyar rendek tehát elhatározták, hogy sikra szállnak a török ellen. Külföldről is jött segítség, különösen sok francia. És ez a segítség volt a baj.

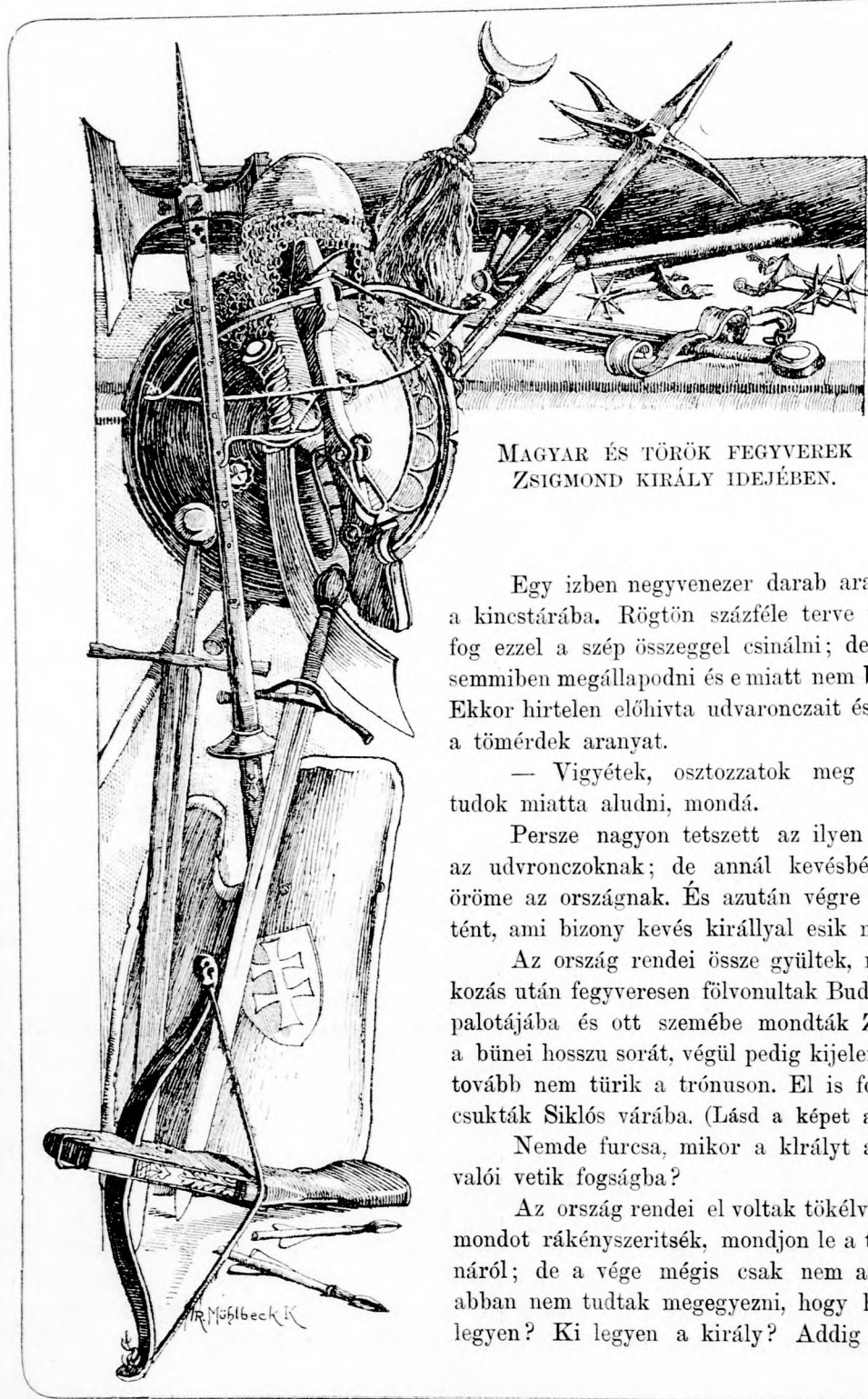
Éppen ötszáz esztendővel ezelőtt 1396. szeptember havában Nikápoly közelében (Lásd a képet a 169. lapon.) csaptak össze, hadaik élén Zsigmond király és Bajazid szultán; 80.000 fegyverese volt Zsigmondnak, sokkal több: 200.000 Bajazidnak. De a magyar táborban nem félték a tulnyomó ellenségtől, melynek egy része csak afféle

csőcselék-had volt. Biztak a győzelemben és ha győznek, ha kiverik a törököt Európából, hej de más sorsa lett volna Magyarországnak! Talán nem is következett volna a mohácsi gyásznapi, és nem uralkodott volna a török 150 esztendeig Budavárában!

De hát másképp történt, Zsigmond nem tudott kellően parancsolni seregének. A francia segélyhad elbizakodottan és az ellenséget fitymálva oktalanul előre rohant, pillanatnyi győzelem után a török derék-had közé szorult és majdnem egy szálíg oda veszett. A magyar sereg megbomlott és teljes vereséget szenvedett, maga Zsigmond király is csak nagy bajjal birt menekülni, de nem tudott haza jönni, hanem dunai hajón a Fekete tengerre és aztán Konstantinápolyba evezett, ahol akkor még görög császár uralkodott.

Nagy lett az országban az ijedelem a csata-vesztés hírére. Nem tudták, mihez fogjanak, kivált hogy a király nem volt itthon. Zsigmond pedig, hírét hallván, hogy a töröknek másfelé akadt háboruja s nem nyomul tovább Magyarország ellen, éppen nem sietett haza; csak hosszú idő múlva szánta rá magát a haza-térésre, mikor megtudta, hogy lázongani kezdenek ellene.

Nem sok köszönet volt benne, mikor haza jött is. Idegen udvaroncokkal, szerencse-vadászokkal vette magát körül és mert cseh királynak, később német császárnak is megválasztották, sokat járt külföldön; mikor meg itthon volt, oktalan pazarlásával, gondatlanságával egyre nagyobb elégedetlenséget okozott. Soha sem volt pénze, de hamar segített magán: egész városokat, falvakat, várakat elzalogosított pár ezer aranyért. Az így kapott pénzt pedig azonnal elpocsékolta.

MAGYAR ÉS TÖRÖK FEGYVEREK
ZSIGMOND KIRÁLY IDEJÉBEN.

Egy ízben negyvenezer darab aranyat hoztak a kincstárába. Rögtön százféle terve támadt, mit fog ezzel a szép összeggel csinálni; de nem tudott semmiben megállapodni és e miatt nem birt elaludni. Ekkor hirtelen előhívta udvaronczeit és nekik adta a tömérdek aranyat.

— Vigyétek, osztozzatok meg rajta. Nem tudok miatta aludni, mondá.

Persze nagyon tetszett az ilyen gazdálkodás az udvaroncoknak; de annál kevésbé telt benne öröme az országnak. És azután végre olyasmi történt, ami bizony kevés királlyal esik meg.

Az ország rendei össze gyűltek, rövid tanácskozás után fegyveresen fölvonultak Budára a király palotájába és ott szemébe mondták Zsigmondnak a bünei hosszú sorát, végül pedig kijelentették, hogy tovább nem türik a trónuson. El is fogták és becsukták Siklós várába. (Lásd a képet a 173. lapon.)

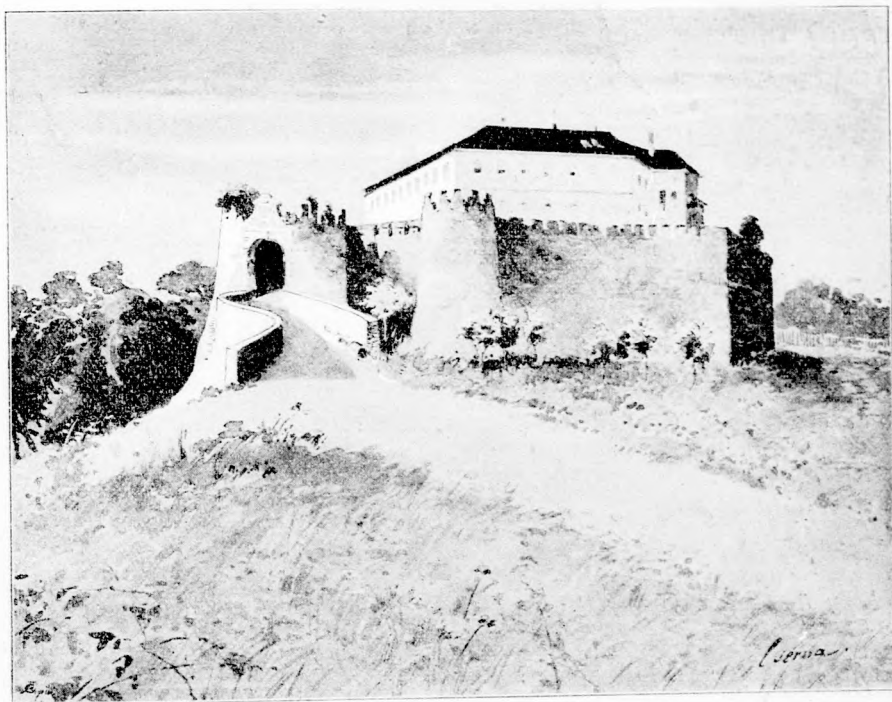
Nemde furcsa, mikor a királyt a saját alattvalói vetik fogságba?

Az ország rendei el voltak tökéelve, hogy Zsigmondot rákényszerítsék, mondjon le a trónról, koronáról; de a vége mégis csak nem az lett. Mert abban nem tudtak megegyezni, hogy hát aztán mi legyen? Ki legyen a király? Addig huzakodtak,

ig végre is abban egyeztek meg, hogy Zsigmondot vissza ültetik a trónra, ha megfogadja, hogy ezentul jobban gondját viseli az országnak.

Zsigmond megfogadta és a kemény leczke csakugyan használt is valamelyest,

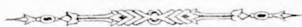
Zsigmond király komolyabban végezte fejedelmi dolgait. De élte fogytáig sem tudott semmi nagyot végezni, pedig negyvenkilencz esztendeig ült a trónuson. Mikor 1436-ban meghalt, a magyar nemzet már nagyon lehanyatlott arról a hatalom-

SIKLÓS VÁRA. (Lásd a 172. lapon.)

ról és dicsőségről, melyre nagy Lajos király emelte. Ámde nem sokára ismét szebb korszak következett: a Hunyadiak kora, amidőn a török-verő hős Hunyadi

János, majd meg fia a dicső Mátyás király, oly fényt derítettek e honra, hogy még ma is, évszázadok multával, büszkén emlegetjük.

A POJÁCZA ÉS A LIBÁK.

DINNYE-FÖLDÖN — jaj de fura,
De fura! . . .
Kis pojácza! — Bizony bolond
Figura.

Művész legény! Szerszámaid
Kifejti —
A vidéket hűségesen
Lefesti.

S hogy ügyesen, nagy-sebesen
Festeged:
Három liba éppen arra
Biczeged.

»Gigom-gágom! . . . « A piktorka
Föltekint,
És nyájasan a libuskák
Fele int:

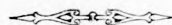
»Szettekintve e táj hegyin
Völgyein —
Szebbet nem lelek önöknél,
Hölgyeim!

Engedjék meg, hogy hamarján
Lekapjam,
S arczképüket a tárlatba
Beadjam.

És ha tetszik, magasbra is
Vezetem:
Hölgynevelő-intézetem
Van nekem!«

»Gigom-gágom . . . el is megyünk
Vele mi!
Vigan fog az időnk nála
Telleni.«

Igy kerültek czirkuszba a
Kis libák,
S mint „tudós libákat“ már most
Bámulja a nagy világ.

A MU
te

egy nagy
egy rok
gyanujá
pénzt, ha

Hogy
s így tö
épp egy
hirtelen
ló kanta
szegez a
zeket á
volt. Ta
hogy a
maga p
pénzt e

— D

Tamás,
Tedd r
levetem
tül lövö
hogy r
pénzt.

— H

ezt meg
kabátja
lötte. K

zet. T
zsebébő
fegyver

tette a
ügyetle
kat és
lyal fol

meg is
maga e
Nem

rosba,
szolgál
tatta t
át is a
gazdag
ményes

Tratt

A HÚ SZOLGA.

AMULT század elején, mikor az utak tele voltak tolvajokkal és rablók, egy nagy ur tekintélyes pénz-összeget akart egy rokonához juttatni. Nehogy a rablók gyanuját fölkeltse, nem maga vitte el a pénzt, hanem hű szolgájára: Tamásra bízta.

Hogy-hogy-nem, valaki elárulta a titkot s így történt azután, hogy mikor a szolga épp egy sűrű erdőn ment keresztül jó lován, hirtelen rabló ugrik elő a fák mögül, s a ló kantárját megkapva, két csövű pisztolyt szegez a lovasnak és kényszeríti, hogy a pénzeket átadja. Az ellenszegülés lehetetlen volt. Tamás tehát megmondta a rablónak, hogy a pénz a nyeregkázába van elrejtve, maga pedig leszállt lováról, míg a rabló a pénzt elő kaparta.

— De mit fog mondani a gazdám, szól Tamás, ha az aranyak nélkül érkezem meg? Tedd meg nekem ezt a kis szivességet: levetem a kabátomat, te pedig keresztül lövöd két golyóval, hogy gazdám elhigye, hogy megtámadtak s én védelmeztem a pénzt.

— Ha csak ez a kívánságod, felelé a rabló, ezt megtehetem. S amint Tamás levetette kabátját, a rabló két golyóval keresztül is lőtte. Ekkor hirtelen megváltozott a helyzet. Tamás egy pillanat alatt kirántotta zsebéből a maga pisztolyát s a már kilőtt fegyverével védtelen rablót rá kényszerítette a pénz vissza adására. A tolvaj, a maga ügyetlenségét szidva, vissza adta az aranyakat és Tamás ezen kívül, a töltött pisztollyal folytonos rettegésben tartva a rablót, meg is kötözte és a nyereghez fűzte, aztán maga előtt hajtotta.

Nem sokára megérkeztek a szomszéd városba, hol Tamás a rablót a törvény kezébe szolgáltatatta, maga pedig baj nélkül folytatta tovább utját, s a pénzt szerencsésen át is adta. Gazdája, megtudva az esetet, gazdagon megjutalmazta hűségeért és leleményességeért.

Trattler J. francia eredetijéből fordította

Morlin Adorján.

Rejtett főnév.

*Egészben két tagból állok,
De elsömön meg nem állok:
Másodikom varga-szerszám
S egészben gyors hírnök vagyok.*

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Derék Ferkó“.

Irta Marryat; átdolgozta Donászy Ferencz; hat színes képpel, kötve.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LI. köt. 9-ik számában közölt rejtett név és rejtett szók megfejtése:

Per	Sarolta
Emma	Ámor
Teleky	Nap
Órség	Dal
Fa	Olga
Ibrahim	Rest

= Petőfi Sándor — Talpra magyar.

Helyesen fejtették meg: Badics Gizi, Kaszás Ernő, Lányi Rudolf, Weisz Erzsike, Paterson Margit és Orsolya, Brányi Gizike, Wollhoffer Cora, Ember Pista, Sier Friczi, Markusz Anna, Tich György, Körmendy Matild és Lujza, Gajári Erzsike és István, Seyderhelm Rikárd és Feri, Kreibik Sándor, Soós Aranka, Nagy Mariska, Vataj Miczi, Herzfeld Paula és Ella, Halassy Melanie, Pilz Erika és Felice, Kremzir testvérek, Cserna Erzsike, Kövesi Rudi, Reitzer Margit és Alice, Bohrandt Lajos, Gyenes Zoltán, Weisz Margit és Gizike, Hollaky Feri, Mérey Ágosta, Lipták Irénke, Lám Miczi és Nelli, Szabó Margit, Botka Andor és Lajos, Sziklay Ili, Bruck Juliska, Lányi Rózika, Zinner Erzsike, Salzberger Lujza (részben), Gyöngyössy Erzsike, Saláth Ilona, Wohl Mária (vagy Márta? A neved fele a papiros széléről leszaladt. Jövőre vagy apróbban írj, vagy nagyobb legyen a papirosod! F. b.), Schenkenberger József, b. Eliatschek Edika és Ninike, Graef Paula és Márta, Deseffy Sárika és Ilona, Leitner Olga, Danielisz Jenő, Fidler Jolánka, Schwarz József és Béla, Piller Géza, Somogyi Imre, Tyroler Lujza, Preissach Frida, ifj. Jákó János, Záborszky Mariska és Dezső, Koronhály Zoltán, Heinzelmann Vilma, Krausz Szidike, Lenck Emil, Schlichter testvérek, Tobisch Ili és Irén, Pollák Margit, Szmrecsányi Ninka, Fáy Erzsike, Salamon Ernő, Herczeg Ilona és Albert, Przybilla Jenő, Eislitz Margit, Graner Stefi és Márta, Smetana Margit, Szent-Ivány

Carla, Gervay Erzsike, Mariska és Mike, Scharff Gyula, Kovács Dénes, Zauner Rikárd, Nékám István, Wágner Lajos, Fischl Izabella, Stanesa Mici, Emike és Gyula, Simon Béla, ifj. Körösi Károly.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténtén, nyertes lett *Gyenes Zoltán, Jász-Jákóhalmán*, kinek a jutalom-könyvet (*»Robinson Crusoe élete és kalandjai«*, átdolgozta *Donászy Ferencz*, hat színes képpel, szép vászon-kötésben) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »Kis Lap« LI. köt. 6-ik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Masszi Janika, Taubner Margit, Schlichter testvérek, Tobiasch Ili és Irén, Salamon Ernő, Przybilla Jenő, Müller Henrika.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Vancsó Bálint. Petőfinek »Az örült« című verse bizonyára kitünő költemény, de gyermeki

körben elszavalni nem való. Hiszen annyi e költők remek verse, hogy könnyű találni alkalmasabbat bennök. — **Biedermann Margit.** Miféle könyvet küldjek én tenéked? — **Fazekas Ida és Piroska.** Bizony nagyra is lehetek vele, hogy az a nagy költő a ti várostokban időzött egy darabig. — **Ifj. Jákó János.** Örömmel látlak. — **Szmrecsányi Ninka.** Czimszalag nélkül is küldheted. — **Árkosi Ferike.** Nem sokára megint lelheted gyönyörűségedet egy tündérmesében. — **Szilágyi Évike.** Mint eddig minden kegyes küldeményt, a ti adakozástokat is örömet fogadom s czéljához eljuttatom. — **Welner Alfréd.** Samó kereszt-név nincsen. — *Több levélről a jövő számban.*

JÓ SZIV.

A szegény sorsu iskolás gyerekek részére: *Küszler Nora, Csilla és Ella 6 frt 50 kr.* Az ég áldása legyen a jószívű adakozókon Az adományt rendeltetési helyére juttatom.

Előfizetési felhívás

KIS LAP

október—decemberi folyamára.

MMÁR végéhez közeledvén a folyó évnegyed, kérjük ama t. olvasóinkat, kiknek előfizetésök e hó végével lejár, sziveskedjenek megrendelésüket mielőbb megújítani, hogy a lap pontos szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

Az új évnegyedben, mely a most folyó kötet befejező részét fogja nyújtani, folytatjuk és fejezzük be a kis olvasóink által oly nagy tetszéssel fogadott „**A titkos pajtások**“ hosszabb elbeszélést, melyet még e kötetben egy másik elbeszélés és **szindarab** is fog követni. Kisebb beszélyek, mesék,

ugy-szintén költemények s ezekhez **művészi rajzok**, kéthetenként pedig **színes műmellékletek** fogják jövőre is élénkíteni a »Kis Lap«-ot. Ez évnegyed folyamán kerül elődöntésre a »Kis Lap« **nagy pályázata** is, értékes jutalmak kiosztásával, az év végén pedig külön **jutalom-kisorsolás** következik a legszorgalmasabb rejtvény-megfejtők számára.

Forgó bácsi úgy mint a kiadó-társulat vállvetve készítettek elő mindent, hogy a kis olvasóknak a téli estékre tanulságos és szórakoztató olvasmányt nyujtsanak.

A »Kis Lap« előfizetési ára:

Negyedévre	1 frt
Félévre	2 „
Egész évre	4 „

Az előfizetések legezlszerűbben postai utalványon, a »Kis Lap« kiadó-hivatalához (Budapest, IV., Ferencziek tere 3. sz., Athenaeum-épület) intézendők.

A „KIS LAP“ kiadó-hivatala.